

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

IV Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika w Rybniku

- I. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)** stanowi integralną część organizacji pracy liceum. Określa organizację, cele, zadania, zakres odpowiedzialności oraz formy realizacji doradztwa zawodowego w szkole. System obejmuje wszystkich uczniów liceum, ich rodziców lub prawnych opiekunów oraz nauczycieli i specjalistów uczestniczących w procesie doradztwa zawodowego.

WSDZ jest realizowany w sposób systematyczny, planowy i dostosowany do wieku, potrzeb i możliwości uczniów, zmian na rynku pracy, zmian technologicznych – w tym rozwoju sztucznej inteligencji – oraz zmian w systemie edukacji.

Doradztwo zawodowe jest procesem wspierania ucznia w rozpoznawaniu własnych zasobów, zainteresowań, uzdolnień, kompetencji i predyspozycji, poznawaniu świata zawodów, analizowaniu rynku edukacyjnego i rynku pracy oraz planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej. WSDZ szczególnie uwzględnia kompetencje cyfrowe, krytyczną analizę informacji, odpowiedzialne korzystanie z AI, przedsiębiorczość, elastyczność zawodową i uczenie się przez całe życie.

II. Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe
- Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)
- Rozporządzenie MEN z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2026 poz. 73).
- Statut oraz program profilaktyczno-wychowawczy IV Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Rybniku

III. Cele:

- Wspieranie procesu rozwijania kompetencji istotnych dla odnoszenia sukcesu na rynku pracy
- Wspieranie świadomości uczniów dotyczącej całościowego uczenia się, nie tylko w systemach formalnych
- Wzmacnianie procesu świadomego podejmowania decyzji dotyczących wyboru dalszej drogi edukacyjnej i życiowej, z uwzględnieniem predyspozycji i ograniczeń uczniów (także zdrowotnych)
- Budowanie bazy zasobów doradztwa zawodowego
- Podnoszenie kwalifikacji i rozwijanie kompetencji doradczych nauczycieli
- Włączenie rodziców w proces budowania szkolnego doradztwa zawodowego
- Budowanie bazy sojuszników poprzez zainicjowanie współpracy szkoły z uczelniami wyższymi, szkołami policealnymi oraz lokalnymi przedsiębiorcami i instytucjami.

IV. Formy realizacji WSDZ

- Obowiązkowe zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego
- Zajęcia edukacyjne i godziny z wychowawcą.
- Indywidualne konsultacje i porady.
- Spotkania z przedstawicielami zawodów, pracodawcami i uczelniami.
- Wizyty zawodoznawcze.
- Zajęcia grupowe i warsztaty.
- Targi edukacyjne i pracy, projekty, konkursy, wolontariat i koła zainteresowań.
- Konsultacje i wydarzenia dla rodziców.
- Materiały cyfrowe i platformy komunikacji.

V. Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego i ich adresaci:

Działania związane z doradztwem zawodowym kierowane są do:

- Uczniów
- Nauczycieli
- Rodziców

1. Działania kierowane do uczniów:

- Udzielanie indywidualnych porad i konsultacji uczniom z uwzględnieniem potrzeby uczniów z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorych, z trudnościami edukacyjnymi lub emocjonalnymi, ze szczególnymi uzdolnieniami oraz wymagających dodatkowego wsparcia w podejmowaniu decyzji;
- Prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- Pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- Realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotów z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu;
- Diagnozowanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- Organizowanie konkursów i pomoc w przygotowaniu się do nich, powadzenie zajęć dodatkowych rozwijających zainteresowania;
- Organizowanie spotkań z przedstawicielami rynku pracy, udział w targach pracy;
- Informowanie o różnych możliwościach edukacyjnych – w kraju i za granicą (gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych), spotkania z absolwentami, udział w targach edukacyjnych;
- Pomaganie w określeniu możliwości zawodowych uczniów mających pewne ograniczenia psychofizyczne;
- Kształtowanie pozytywnego stosunku do pracy;
- Przedstawienie procedury tworzenia firmy;
- Udostępnianie materiałów multimedialnych, korzystanie z narzędzi cyfrowych i platform internetowych

2. Działania kierowane do nauczycieli

- Wspieranie nauczycieli w ich działaniach doradczych na rzecz młodych ludzi, umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa;
- Udostępnienie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- Prowadzenie lekcji koleżeńskich i otwartych;
- Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnętrzny system doradztwa zawodowego (PPP, PUP, Ochotniczymi Hufcami Pracy, agencjami zatrudnienia, centrami kształcenia,);

3. Działania kierowane do rodziców:

- prezentacja założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów;
- zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci;
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły;
- przekazywanie informacji dotyczących rynku pracy, zawodów, studiów, rekrutacji, cyfrowych narzędzi doradztwa, prognoz rynku pracy oraz nowych technologii
- działania skierowane bezpośrednio do rodziców np.: warsztaty, spotkania, konsultacje lub webinary

Doradztwo zawodowe dla uczniów realizowane jest:

- podczas grupowych zajęć z doradcą zawodowym;
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (indywidualnych i grupowych)
- w ramach bieżącej pracy z uczniem w czasie zajęć edukacyjnych i spotkań z wychowawcą;
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole;
- podczas zajęć z doradztwa zawodowego realizowanych w czwartej klasie w wymiarze 10 godzin lekcyjnych

VI. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

1. Dyrektor szkoły:

- Organizuje realizację WSDZ i zapewnia warunki do prowadzenia doradztwa zawodowego.
- Zapewnia realizację obowiązkowych zajęć oraz współpracę nauczycieli i specjalistów.
- Umożliwia współpracę z pracodawcami, uczelniami i instytucjami zewnętrznymi.
- Zapewnia warunki do organizowania wizyt zawodoznawczych.
- Zapewnia dostęp do odpowiednich materiałów i narzędzi cyfrowych.
- Wspiera doskonalenie zawodowe nauczycieli.
- Nadzoruje dokumentowanie, ewaluację i aktualizację WSDZ.

2. Doradca zawodowy:

- Prowadzi zajęcia indywidualne, porady i konsultacje
- Systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery
- Wspiera uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych
- Prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- Współpracuje z wychowawcami, nauczycielami, specjalistami i rodzicami
- Współpracuje z pracodawcami, uczelniami, publicznymi służbami zatrudnienia, OHP i agencjami zatrudnienia
- Analizuje dane dotyczące rynku pracy, prognoz zapotrzebowania na pracowników i wyniki monitoringu karier absolwentów
- Wykorzystuje cyfrowe narzędzia doradztwa i aktualizuje materiały informacyjne
- Koordynuje program realizacji doradztwa zawodowego, dokumentuje działania i prowadzi ewaluację

3. Wychowawcy klas i nauczyciele przedmiotów:

- Rozpoznają potrzeby uczniów związanych z planowaniem kariery;
- Współpracują z doradcą zawodowym i realizują tematy z doradztwa na lekcjach z wychowawcą;
- Wspierają uczniów w rozpoznawaniu zasobów i planowaniu dalszego kształcenia
- Współpracują z rodzicami i przekazują doradcy informacje o potrzebach uczniów
- Eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki treści nauczania z treściami z zakresu doradztwa zawodowego;
- Rozwijają kompetencje kluczowe i wskazują możliwości dalszego kształcenia
- Wspierają uczniów w rozpoznawaniu uzdolnień i zainteresowań, prowadzą koła zainteresowań i przygotowują do konkursów i olimpiad przedmiotowych;

4. Nauczyciele specjalści:

- Współpracują z doradcą zawodowym i wspierają diagnozy potrzeb uczniów;
- Pomagają uczniom w rozpoznawaniu zasobów oraz w pokonywaniu trudności związanych z decyzjami edukacyjnymi.
- Współpracują z rodzicami i uwzględniają treści doradztwa zawodowego w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

5. Nauczyciel – bibliotekarz:

- Współpracuje z doradcą zawodowym, nauczycielami oraz specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem;
- Opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotycząca doradztwa zawodowego;
- Włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzną wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

VII. Zasoby materialne wykorzystywane w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

- Szkoła wykorzystuje – stosownie do potrzeb – cyfrowe bazy zawodów, portale edukacyjne i uczelniane, portale ofert pracy, narzędzia do tworzenia CV, narzędzia diagnostyczne i cyfrowe narzędzia planowania kariery

VIII. Sojusznicy – sieć współpracy

1. Poradnia psychologiczno-pedagogiczna:
 - Diagnostuje predyspozycje i zainteresowania zawodowe uczniów;
 - Udziela pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kształcenia i kariery;
 - Wspiera działania doradcy w szkole;
2. Szkoły programowo wyższe:
 - Prowadzą dla uczniów warsztaty zgodnie z zapotrzebowaniem;
 - Umożliwiają udział w konkursach o indeksy oraz w wizytach studyjnych i dniach otwartych;
 - Organizują warsztaty, laboratoria i wykłady rozwijające zainteresowania
3. Ochotnicze Hufce pracy:
 - Organizują giełdy ofert pracy sezonowej i krótkoterminowej na terenie szkoły;
 - Gromadzą i udostępniają oferty pracy;
 - Udostępniają informacje edukacyjne i zawodowe;
4. Pracodawcy
 - Szkoła rozwija współpracę z lokalnymi i regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi, organizacjami gospodarczymi itp., która może obejmować spotkania, prezentacje zawodów, wizyty zawodoznawcze, warsztaty, symulacje rozmów rekrutacyjnych, projekty edukacyjne, wolontariat i mentoring.

IX. Ewaluacja

- Ewaluacja służy ustaleniu, czy działania odpowiadają potrzebom uczniów, czy uczniowie znają swoje zasoby, potrafią wyszukiwać informacje, znają możliwości dalszego kształcenia i rozumieją zmiany na rynku pracy.
- Stosowane narzędzia: ankiety, rozmowy, obserwacja, analiza prac uczniowskich, analiza konsultacji, ankiety dla rodziców i nauczycieli, informacje zwrotne od partnerów zewnętrznych oraz – w zakresie dostępnych danych – analiza losów absolwentów.